

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ ΣΤΑ ΕΡΓΟΤΑΞΙΑ

Απαιτούμενες Ενέργειες
στο Στάδιο Σχεδιασμού και
Προγραμματισμού του Έργου

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

I. ΒΑΣΙΚΕΣ ΠΡΟΝΟΙΕΣ ΤΩΝ ΠΕΡΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ (ΕΛΑΧΙΣΤΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΓΙΑ ΠΡΟΣΩΡΙΝΑ Ή ΚΙΝΗΤΑ ΕΡΓΟΤΑΞΙΑ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΩΝ ΤΟΥ 2002 (ΚΔΠ 172/2002)

1. Κατά τα στάδια σύλληψης, επεξεργασίας και εκπόνησης της μελέτης πρέπει να λαμβάνονται υπόψη από τους μελετητές, σε συνεργασία με τον μελετητή ολόκληρου του έργου και τον κύριο του έργου (ιδιοκτήτη):
 - (i) οι γενικές αρχές πρόληψης σε θέματα ασφάλειας και υγείας,
 - (ii) το Σχέδιο και ο Φάκελος Ασφάλειας και Υγείας που πρέπει να ετοιμάζονται παράλληλα με το σχεδιασμό του έργου.
2. Πριν από την έναρξη λειτουργίας του εργοταξίου εκπονείται το Σχέδιο Ασφάλειας και Υγείας (ΣΑΥ) και καταρτίζεται ο Φάκελος Ασφάλειας και Υγείας (ΦΑΥ).
3. Ορίζονται Συντονιστές για τα θέματα Ασφάλειας και Υγείας κατά την εκπόνηση της μελέτης του έργου και κατά την εκτέλεση του έργου.
4. Πριν από την έναρξη των εργασιών καταρτίζεται και διαβιβάζεται στο αρμόδιο Επαρχιακό Γραφείο Επιθεώρησης Εργασίας η εκ των Προτέρων Γνωστοποίηση Εργοταξίου. Το σχετικό Έντυπο είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας: www.mlsi.gov.cy/dli.

Βασικές απαιτήσεις για το Σχέδιο και το Φάκελο Ασφάλειας και Υγείας

Το ΣΑΥ και ο ΦΑΥ ετοιμάζονται πριν από την έναρξη λειτουργίας του εργοταξίου σύμφωνα με τον Κανονισμό 5 των περί Ασφάλειας και Υγείας (Ελάχιστες Προδιαγραφές για Προσωρινά ή Κινητά Εργοτάξια) Κανονισμών του 2002 (Κ.Δ.Π. 172/2002).

Η υποχρέωση εκπόνησης του ΣΑΥ υπάρχει στις περιπτώσεις όπου απαιτείται συντονιστής σε θέματα ασφάλειας και υγείας κατά την εκπόνηση της μελέτης του έργου (δηλαδή για έργα όπου προβλέπεται να εκτελεστούν εργασίες από περισσότερους του ενός εργολάβου ή υπεργολάβου ή από αυτοεργοδοτούμενους), ή όταν οι εργασίες που πρόκειται να εκτελεστούν ενέχουν ιδιαίτερους κινδύνους για την ασφάλεια και την υγεία των προσώπων στην εργασία ή όταν απαιτείται η εκ των προτέρων γνωστοποίηση του εργοταξίου.

Ο κύριος του έργου (ιδιοκτήτης) έχει υποχρέωση να διασφαλίσει ότι οι ανάδοχοι, δηλαδή ο μελετητής ή/και ο επιβλέπων ή/και ο εργολάβος, μεριμνούν για την εκπόνηση του ΣΑΥ και την κατάρτιση του ΦΑΥ πριν από την έναρξη των εργασιών.

Ο Συντονιστής για θέματα Ασφάλειας και Υγείας στο στάδιο της εκπόνησης της μελέτης του έργου εκπονεί ή αναθέτει την εκπόνηση του ΣΑΥ και καταρτίζει ή αναπροσαρμόζει το ΦΑΥ.

II. ΚΑΛΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ

1/ΣΧΕΔΙΟ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ (ΣΑΥ)

Το ΣΑΥ αποτελεί το εργαλείο πρόληψης των επαγγελματικών κινδύνων κατά την εκτέλεση του έργου και των εργασιών του εργοταξίου. Το ΣΑΥ ετοιμάζεται συγκεκριμένα για κάθε έργο, περιγράφει τα βασικά χαρακτηριστικά του έργου και καθορίζει τα μέτρα που πρέπει να εφαρμοστούν για την πρόληψη και αντιμετώπιση των κινδύνων που ενδέχεται να προκύψουν κατά την εκτέλεση του έργου, καθώς και των κινδύνων του εργοταξίου σε σχέση με τα θέματα ασφάλειας και υγείας.

Ελάχιστες απαιτήσεις Σχεδίου Ασφάλειας και Υγείας

Τα βασικά στοιχεία ενός ΣΑΥ είναι:

1. **Εργασίες:** Καθορίζονται και ονομάζονται οι εργασίες, ανά δραστηριότητα. Οι εργασίες πρέπει να αναλύονται για κάθε φάση εκτέλεσης του έργου.
2. **Κίνδυνοι:** Οι κίνδυνοι κάθε εργασίας και δραστηριότητας πρέπει να εντοπίζονται και να καταγράφονται σε συνδυασμό με κινδύνους που προέρχονται από άλλες δραστηριότητες και εργασίες ως ακολούθως:
 - Κίνδυνοι σχετικοί με την εργασία ή τη δραστηριότητα, π.χ. κίνδυνος πτώσης από ύψος.

- Κίνδυνοι από άλλες δραστηριότητες όπως:
 - κίνδυνοι που προκύπτουν από χωρική και χρονική αλληλοεπικάλυψη διαφόρων δραστηριοτήτων,
 - κίνδυνοι που οφείλονται ή προέρχονται από μία δραστηριότητα και οι οποίοι έχουν επιπτώσεις στους εργαζομένους που εκτελούν άλλες δραστηριότητες στο ίδιο εργοτάξιο,
 - κίνδυνοι που προκύπτουν από τοπικές συνθήκες του εργοταξίου ή υφιστάμενες εγκαταστάσεις,
 - κίνδυνοι προκαλούμενοι από τρίτους.

3. Χωρική και χρονική κατανομή των εργασιών ανά δραστηριότητα: Αποτύπωση των ενδεχόμενων αλληλεπιδράσεων μεταξύ των εργασιών που εκτελούνται από διάφορα συνεργεία, π.χ. στον χρονικό προγραμματισμό της εκτέλεσης των εργασιών κατασκευής του έργου αποτυπωμένο σε χρονοδιάγραμμα γραμμικής μορφής ή σε δικτυωτό χρονοδιάγραμμα κρίσιμης διαδρομής (critical path).

4. Μέτρα αποφυγής ή ελαχιστοποίησης κινδύνων: Κατά την επιλογή των μέτρων εφαρμόζονται οι γενικές Αρχές πρόληψης σε θέματα ασφάλειας και υγείας στην εργασία και αυτά καθορίζονται με βάση τη γραπτή εκτίμηση των κινδύνων, λαμβάνοντας υπόψη τις σχετικές απαιτήσεις της νομοθεσίας και τις καλές πρακτικές.

5. Απαιτήσεις Ασφάλειας και Υγείας στην εργασία (ΑΥΕ): Πρέπει να αναφέρονται οι απαιτήσεις της ισχύουσας νομοθεσίας ή και άλλοι κανόνες που εισηγείται ο μελετητής ή/και ο συντονιστής για θέματα ΑΥΕ για την καλύτερη εφαρμογή του ΣΑΥ.

Περισσότερες πληροφορίες για το ΣΑΥ μπορείτε να βρείτε στα έντυπα «Οδηγός για το ΣΑΥ στα Κατασκευαστικά Έργα», «Πέντε Βήματα Σύνταξης του ΣΑΥ» και τον «Οδηγό Καλής Πρακτικής για τα Κατασκευαστικά Έργα», στην ιστοσελίδα του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας: www.mlsi.gov.cy/dli.

Διαδικασία Σύνταξης Σχεδίου Ασφάλειας και Υγείας (ΣΑΥ)

1 Έρευνα και εκτίμηση κινδύνων ανά δραστηριότητα	2 Σχέδιο διαδοχής κατασκευαστικών εργασιών 3 Αξιολόγηση αμοιβαίων κινδύνων <!-- Diagram content -->	5 Κείμενα προκήρυξης/ Τεχνικές Προδιαγραφές
4 Συντονισμός των απαιτούμενων μέσων ασφάλειας		

Αναπροσαρμογή ΣΑΥ

Υπόδειγμα παρουσίασης Σχεδίου Ασφάλειας και Υγείας

Σχέδιο Ασφάλειας και Υγείας (ΣΑΥ)												
Οικοδομικά Έργα: Κτήριο κατοικιών και γραφείων												
Οργάνωση εργοταξίου		χρονοδιάγραμμα		σχέδιο διαδοχής εργασιών κατασκευής		σχέδιο περιοχής με πληροφορίες εργοταξίου		κανόνες εργοταξίου				
Ειδικότητες/Εργασίες		κίνδυνοι	μέτρα	συντονισμός	στάδιο μελέτης		στάδιο κατασκευής - διαδοχή εργασιών					Νομοθ./Κανον.
					σχέδιο εκτέλεσης	τεχνικές προδιαγραφές	μήνας					
							1	2	3	4	5	
προετοιμασία εργοταξίου		εναέρια γυμνά καλώδια	τήρηση απόστασης									
		υπεδάφια	μετατόπιση δικτύων									
		παρακείμενα κτίσματα	επιβεβαίωση ευστάθειας									
		παρακείμενα εργοτάξια	σχέδιο εγκαταστάσεων									
		κυκλοφοριακό περιβάλλον	κυκλοφοριακές ρυθμίσεις (σχέδιο)									
κοινά μέσα ασφάλειας			ικριώματα εργασίας									
			δάπεδα συγκράτησης πτώσης									
			χειρολισθήρες									
			καλύμματα									
			κλιμακοστάσιο εργοταξίου									
Επεξηγήσεις		εκτέλεση				κύριος του έργου						
		○	έτοιμο για προκήρυξη / τεχνικές προδιαγραφές			περιοχή έργου						
		●	έτοιμο για κατασκευή			συντονιστής						
		--	εξαρτήσεις - στάδιο μελέτης			ημερ./υπογραφή						
		→	εξαρτήσεις - στάδιο εκτέλεσης			αρ. σχεδίου						
		□	συντονισμός κοινών δραστηριοτήτων									

2/ΦΑΚΕΛΟΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ (ΦΑΥ)

Ο Φάκελος Ασφάλειας και Υγείας (ΦΑΥ) αποτελεί το εργαλείο πρόληψης των κινδύνων για τη μελλοντική ζωή κάθε κατασκευαστικού έργου. Ο ΦΑΥ περιέχει πληροφορίες σε σχέση με τις ενδεχόμενες μεταγενέστερες εργασίες καθόλη τη διάρκεια της ζωής του έργου, όπως για παράδειγμα, προσθήκες/μετατροπές, εργασίες τακτικής ή έκτακτης συντήρησης ή/και κατεδάφιση του έργου. Ο ΦΑΥ πρέπει να περιλαμβάνει μεταξύ άλλων και τα ακόλουθα:

- i. Αναθεωρημένα κατασκευαστικά σχέδια του έργου/κτηρίου όπως αυτό κατασκευάστηκε περιλαμβανόμενων κατόψεων, όψεων και τομών.
- ii. Αναθεωρημένα ηλεκτρολογικά σχέδια της ηλεκτρικής εγκατάστασης (κατόψεις με σύστημα φωτισμού και μικρής ισχύος, καθώς επίσης και ηλεκτρικά διαγράμματα του κάθε πίνακα διανομής του κτηρίου).
- iii. Αναθεωρημένα σχέδια των συστημάτων κλιματισμού και άλλων μηχανολογικών εγκαταστάσεων.
- iv. Σχέδια και πληροφορίες για άλλο εξοπλισμό και συστήματα που θα εγκατασταθούν ή έχουν εγκατασταθεί.
- v. Πληροφορίες για τα υλικά και ειδικά για υλικά που πιθανόν να ενέχουν κινδύνους για την υγεία.
- vi. Μέτρα που είναι διαθέσιμα για την ασφαλή και χωρίς κινδύνους διεξαγωγή μελλοντικών εργασιών τακτικής ή έκτακτης συντήρησης ή και προσθηκών/μετατροπών.
- vii. Εγχειρίδια του εξοπλισμού και των συστημάτων του κτηρίου/έργου.

Περισσότερες πληροφορίες για τον ΦΑΥ μπορείτε να βρείτε στον Οδηγό Καλής Πρακτικής για τα Κατασκευαστικά Έργα στην ιστοσελίδα του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας: www.mlsi.gov.cy/dli.

Υπόδειγμα Φακέλου Ασφάλειας και Υγείας

Πίνακας Περιεχομένων

1.	Προκαταρκτικές παρατηρήσεις	3.3.	Όψεις
1.1.	Γενικές παρατηρήσεις	3.4.	Άλλες θέσεις εργασίας σε ύψος
1.2.	Χρησιμοποιούμενα έγγραφα	3.5.	Ηλεκτρομηχανολογικές εγκαταστάσεις
1.3.	Γενικές αρχές		
		4.	Αναφορές
2.	Περιγραφή έργου / κτηρίου	4.1.	Μελετητές, Κατασκευαστές
3.	Οι μετέπειτα εργασίες*	4.2.	Σχέδια
3.1.	Εξωτερικοί χώροι	4.3.	Εγχειρίδια Λειτουργίας, Ελέγχου και Συντήρησης
3.2.	Στέγη		
*Απαριθμούνται σε πίνακες, π.χ. όπως ο ακόλουθος Πίνακας.			

Δείγμα Πίνακα μελλοντικών εργασιών και διαθέσιμων προστατευτικών μέτρων

Τμήμα του περιβάλλοντος χώρου ή του κτίσματος	Εργασίες		Κίνδυνος	Τεχνικά μέσα ασφάλειας	Σχέδιο (αριθμός)	Σχόλια
	Είδος	Συχνότητα				
Χώρος:						

3/ΟΡΙΣΜΟΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΩΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ

Οι Συντονιστές για θέματα Ασφάλειας και Υγείας (Α&Υ) κατά την εκπόνηση της μελέτης και κατά την εκτέλεση του έργου ορίζονται σύμφωνα με τις πρόνοιες του Κανονισμού 4 των περί Ασφάλειας και Υγείας (Ελάχιστες Προδιαγραφές για Προσωρινά ή Κινητά Εργοτάξια) Κανονισμών του 2002 (Κ.Δ.Π. 172/2002).

Οι Συντονιστές έχουν τα προσόντα και εκτελούν τα καθήκοντα σύμφωνα με τις πρόνοιες των Κανονισμών 8 και 9 των πιο πάνω Κανονισμών ως ακολούθως:

A. Συντονιστής για θέματα ασφάλειας και υγείας κατά την εκπόνηση της μελέτης του έργου

- Απαιτείται να οριστεί για έργα όπου προβλέπεται να εκτελεστούν εργασίες από περισσότερους του ενός εργολάβους ή υπεργολάβους και έχει τα προσόντα που καθορίζονται στους Κανονισμούς.
- Συντονίζει την εφαρμογή των γενικών αρχών πρόληψης σε θέματα ασφάλειας και υγείας κατά τα στάδια προγραμματισμού και εκπόνησης της μελέτης του έργου.
- Εκπονεί ή αναθέτει την εκπόνηση του σχεδίου ασφάλειας και υγείας και καταρτίζει ή και αναπροσαρμόζει το φάκελο ασφάλειας και υγείας.

B. Συντονιστής για θέματα ασφάλειας και υγείας κατά την εκτέλεση του έργου

- Απαιτείται να οριστεί για έργα όπου θα εκτελεστούν εργασίες από περισσότερους του ενός εργολάβους ή υπεργολάβους και έχει τα προσόντα που καθορίζονται στους Κανονισμούς.

- Συντονίζει την εφαρμογή των γενικών αρχών πρόληψης για θέματα ασφάλειας και υγείας κατά την εκτέλεση του έργου.
- Οργανώνει τη συνεργασία μεταξύ εργολάβου, υπεργολάβων και αυτοεργοδοτούμενων και συντονίζει την εφαρμογή, από αυτούς, του σχεδίου ασφάλειας και υγείας και των υποχρεώσεων που επιβάλλονται από τη Νομοθεσία.
- Αναπροσαρμόζει ή μεριμνά, ώστε να αναπροσαρμοστεί το σχέδιο και ο φάκελος ασφάλειας και υγείας με την εξέλιξη των εργασιών.

Συστήνεται όπως ο ορισμός των Συντονιστών γίνεται με γραπτή συμφωνία. Περισσότερες πληροφορίες και παραδείγματα καλής Πρακτικής σε σχέση με τον ορισμό των Συντονιστών καθώς και την εκτέλεση των καθηκόντων τους βρίσκονται στον Οδηγό Καλής Πρακτικής «Οδηγός για Συμβάσεις στον Κατασκευαστικό Τομέα» που είναι δημοσιευμένος στην ιστοσελίδα του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας: www.mlsi.gov.cy/dli.

Ακολουθεί δείγμα γραπτής συμφωνίας για τον ορισμό των Συντονιστών.

ΓΡΑΠΤΗ ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΟΡΙΣΜΟ ΤΩΝ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΩΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ

Στη Γραπτή Συμφωνία Ορισμού του Συντονιστή θα πρέπει να συμφωνηθούν το εύρος των δραστηριοτήτων του, η απαιτούμενη διάρκεια απασχόλησής του και οι κατά περίπτωση δικαιοδοσίες / αρμοδιότητές του.

Ορισμός Συντονιστή για θέματα Ασφάλειας και Υγείας κατά την εκπόνηση της μελέτης / εκτέλεση του έργου

(διαγράφεται ότι δεν εφαρμόζεται)

Έργο:

Ορισμός Συντονιστή σύμφωνα με τους περί Ασφάλειας και Υγείας (ελάχιστες προδιαγραφές για προσωρινά ή κινητά εργοτάξια) Κανονισμούς του 2002 (Κ.Δ.Π. 172/2002).

Ο /Η κύριος/κυρία:

Οδός, αριθμός: Τ.Τ. Πόλη / Επαρχία:

Ορίζεται διά του παρόντος Συντονιστής/Συντονίστρια για το Έργο:

Κύριος του Έργου ή εξουσιοδοτημένος εκπρόσωπος του:

Η καταλληλότητα του/της έχει επιβεβαιωθεί ως εξής:

1. Καταλληλότητα ως προς το έργο
2. Επαγγελματική εμπειρία
3. Ειδικές γνώσεις για τα θέματα ασφάλειας και υγείας στην εργασία
4. Εμπειρία σε θέματα συντονισμού ασφάλειας και υγείας στην εργασία

Ως Συντονιστής/Συντονίστρια για τα θέματα ασφάλειας και υγείας σε σχέση με το πιο πάνω έργο, είμαι εξοικειωμένος/νη με την ισχύουσα Νομοθεσία για τα θέματα ασφάλειας και υγείας στην εργασία, τις οδηγίες καλής πρακτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθώς και άλλες καλές πρακτικές γενικής παραδοχής, ώστε να εκτελώ πλήρως τα προβλεπόμενα καθήκοντα μου από τη σχετική νομοθεσία και ειδικά τους Κανονισμούς Κ.Δ.Π. 172/2002.

Υπογραφή Συντονιστή/
Συντονίστριας

Υπογραφή Κυρίου του Έργου/
εκπροσώπου

Ημερομηνία

Γ.Τ.Π. 285/2010 – 2.000
Εκδόθηκε από το Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών
Εκτύπωση: Theopress Ltd

Τυπώθηκε σε ανακυκλώσιμο χαρτί